

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 23 lipca 2020 r.

**w przedmiocie poselskich projektów ustaw – Przepisy wprowadzające ustawę
o związku partnerskim i ustawy o związku partnerskim**

Krajowa Rada Sądownictwa, po zapoznaniu się z poselskimi projektami ustaw – Przepisy wprowadzające ustawę o związku partnerskim i ustawy o związku partnerskim, przekazanych przy piśmie Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu z 7 lipca 2020 r. (znak: SPS-WP-173-129,130/20), opiniuje je negatywnie, podtrzymując wcześniejsze stanowisko przedstawione w opinii Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 czerwca 2018 r. dotyczące tych projektów.

Rada ponownie zauważa, że mając na uwadze społeczną i prawną doniosłość proponowanych rozwiązań, dostrzega konieczność poprzedzenia prac legislacyjnych w tym zakresie przeprowadzeniem dogłębnej analizy prawnej. Analiza taka powinna być dokonana przez gremium szczególnie do tego przygotowane, w szczególności uprawnione do wydawania opinii w budzących wątpliwości kwestiach prawnych z zakresu prawa cywilnego i rodzinnego. Niewątpliwie zaś omawiana regulacja budzi wątpliwości pod kątem jej zgodności z zasadami konstytucyjnymi.

W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa projektowane zmiany mogą naruszać przedmiot ochrony prawnej z art. 18 Konstytucji. Zgodnie z tym przepisem małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. W konsekwencji ustawodawca zwykły, związany nakazem preferencyjnego traktowania heteroseksualnego małżeństwa, nie jest uprawniony do zrównania z nim związków osób (tej samej lub różnej płci), które nie zawarły małżeństwa. Stworzenie instytucji, która nosiłaby inną nazwę, ale byłaby – z punktu widzenia statusu prawnego – identyczna do małżeństwa, budzi, w ocenie Rady, uzasadnione wątpliwości konstytucyjne. Postulowany związek partnerski, niemający przecież umocowania konstytucyjnego, miałby bowiem uzyskać w drodze ustawy zwykłej status uprawniający do korzystania z przywilejów i uprawnień zastrzeżonych w Konstytucji wyłącznie dla instytucji małżeństwa.

Projektodawca nie przedstawił ponadto rzetelnej analizy wyników badań społecznych dotyczących projektowanej regulacji. W szczególności za problematyczną należy ocenić skuteczność (siłę przekonywania) argumentów przytoczonych w jej uzasadnieniu. Możliwe że „uroczysta forma zawierania związków [partnerskich] może pozytywnie wpłynąć na sektor usług”, ale może być całkowicie przeciwnie. Możliwe też, że „jedynym negatywnym skutkiem może być spadek dochodów w związku ze wspólnym opodatkowaniem przez partnerów”, co nie ma jednak praktycznego znaczenia w kontekście rozległych programów społecznych zrealizowanych w ostatnich dwóch latach. Ranga proponowanych zmian wymaga poważnych, dogłębnie przemyślanych argumentów.